
ANALIZA RYNKU STUDIÓW PODYPLOMOWYCH - czynniki budujące sukces

---

WPROWADZENIE

Znacząco wzrasta liczba osób kontynuujących naukę na studiach podyplomowych. W roku akademickim 1995/1996 na wszystkich uczelniach w Polsce było ponad 56 tys. słuchaczy. Pięć lat później liczba ta uległa prawie potrojeniu. Natomiast w roku akademickim 2009/2010 sięgnęła niespełna 200 tys. W ostatnim roku akademickim, za który Główny Urząd Statystyczny podaje dane (2010/2011), zaobserwowano mały spadek liczby słuchaczy do ponad 185 tys. Spadek ten należy bardziej tłumaczyć niż demograficznym, niż faktem, że ta forma studiów traci na atrakcyjności. Poniżej znajduje się liczba studentów na studiach podyplomowych w latach 1995-2010.

Rys.1 Liczba studentów studiów podyplomowych w latach 1995-2010

Wyszczególnienie	1995/96	2000/01	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Ogółem	56217	146750	135930	150717	173553	168438	194212

Źródło: GUS, „Notatka na temat szkół wyższych 2011”

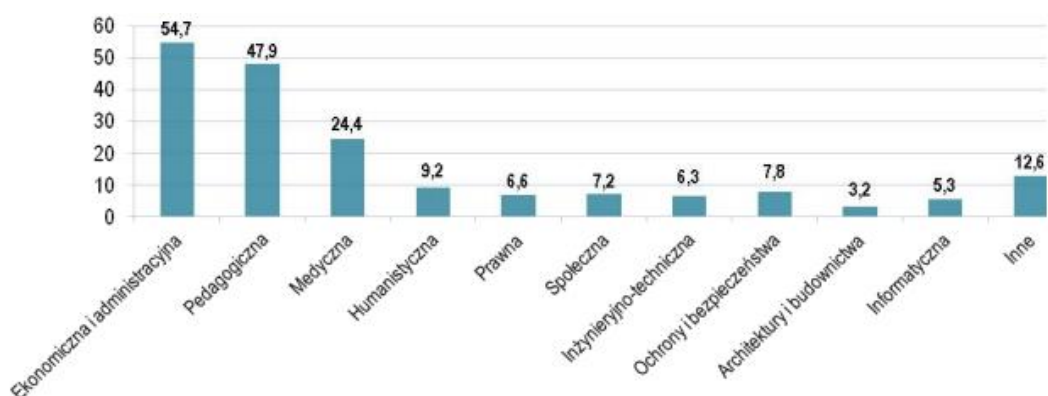
Studia podyplomowe są jedną z form działalności edukacyjnej prowadzonej przez uczelnie wyższe. Definiowane są dokładnie jako forma kształcenia inna niż studia wyższe i doktoranckie, przeznaczona dla osób posiadających wyższe wykształcenie. Traktowane są też one jako środek do zwiększenia konkurencyjności na rynku pracy.

CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA POPULARNOŚĆ STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

- 1. KADRA** – grono wybitnych wykładowców, najczęściej praktyków z wieloletnim doświadczeniem zawodowym; współpraca uczelni z partnerami instytucjonalnymi oraz biznesowymi;
- 2. DOFINANSOWANIE** – wiele uczelni oferuje studia bezpłatne, w ramach projektów unijnych (przykłady podane w analizie Grupy Wyższych Szkół Bankowych)
- 2. OFERTA KIERUNKÓW** – oferta edukacyjna jest najczęściej dopasowana do potrzeb rynku pracy; wśród wszystkich uczestników studiów podyplomowych, największym zainteresowaniem cieszyły się w roku akademickim 2010/2011

programy kierunków ekonomicznych, na które zdecydowało się prawie 30% słuchaczy; co czwarty wybierał studia podyplomowe z grupy kierunków pedagogicznych; popularne były także programy z zakresu medycyny, które wybrało 13% słuchaczy. Kolejnymi, najchętniej wybieranymi studiami podyplomowymi, były te z grupy kierunków humanistycznych, ochrony i bezpieczeństwa, społecznych, prawnych i informatycznych. Ich udział w całej populacji słuchaczy studiów podyplomowych oscylował w granicach 3-5%¹.

Rys. 2: Popularność grup kierunków na studiach podyplomowych w roku akademickim 2010/2011 (w tysiącach)

Źródło: „Szkoły wyższe i ich finanse w 2011 roku”, GUS 2011

3. **CENA** – średnia opłata za rok studiów wynosi kilka tysięcy złotych; ceny różnią się w zależności od uczelni i kierunku; koszt rocznej nauki (dwa semestry) na UW czy UAM kosztuje średnio około 4-5 tys. zł, na SGH już około 4-8 tys. zł; ale są też kierunki jak np. HR MBA na Akademii Leona Koźmińskiego, których koszt to 31,5 tys.zł.;
4. **NISZA** – kierunki typu: pomoc psychologiczna w dziedzinie seksuologii, studia podyplomowe związane z funkcjonowaniem rynku energii, fundraisingu, zarządzania organizacjami pozarządowymi, zarządzania rynkiem dóbr i marek luksusowych, ekonomia i prawo gospodarcze dla sędziów, prokuratorów i syndyków – to „hity” w ofercie 2011/2012;
5. **MARKA UCZELNI** – najchętniej wybierane uczelnie w Polsce to: Uniwersytet Warszawski, Szkoła Główna Handlowa, Akademia Leona Koźmińskiego, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, a zatem uczelnie zdobywające najwyższe pozycje w rankingach szkół wyższych;

¹ Największa popularność studiów podyplomowych z zakresu ekonomii, wynika przede wszystkim z konieczności uzupełniania swoich kwalifikacji i wiedzy z tej dziedziny przez pracowników firm, którzy bardzo często pełnią funkcje kierownicze, a posiadają wykształcenie z innej dziedziny. Natomiast główną motywacją podejmowania podyplomowych studiów pedagogicznych, najczęściej jest ubieganie się o status nauczyciela dyplomowanego. Dużą popularnością cieszą się także studia z obszaru zarządzania zasobami ludzkimi czy też zarządzania projektami. Wielu słuchaczy, którzy decydują się na takie właśnie studia, przekonuje, że są to dziedziny, w których będą mogli się poruszać w większości firm, i z pewnością wiedza ze studiów podyplomowych okaże się przydatna.

- 6. PŁEĆ** – według danych GUS 70,1% studentów studiów podyplomowych w roku akademickim 2011/2012 to kobiety, warto zatem dopasowywać ofertę kierunków pod kątem tej płci;
- 7. DOPASOWANIE DO WYMAGAŃ KLIENTÓW** – np. Wyższa Szkoła Biznesu-NLU w Nowym Sączu proponuje ofertę zamawianych studiów podyplomowych, adresowanych do firm i organizacji, które chcą podnieść kwalifikacje swoich pracowników; główną cechą takich studiów jest dopasowanie programu do konkretnych potrzeb firmy; zajęcia prowadzone są zarówno na terenie kampusu WSB-NLU, jak i w innym, dowolnie wybranym miejscu w Polsce a harmonogram zajęć dopasowywany jest indywidualnie; w zależności od oczekiwań, studia zamawiane mogą być prowadzone w klasycznej formie zajęć sobotnio-niedzielnich, ale także w formie kilkudniowych intensywnych kursów czy też w okresie wakacyjnym;
- 8. REGION KRAJU** – najwięcej studentów studiów podyplomowych jest w województwie mazowieckim, małopolskim, śląskim, wielkopolskim oraz dolnośląskim – rozkład tych liczb w poszczególnych regionach pokrywa się z liczbą uczelni i studentów w ogóle².

Rys. 3: Liczba studentów studiów podyplomowych w poszczególnych regionach

Województwo	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
mazowieckie	37305	19255	56560
małopolskie	11704	5084	16788
śląskie	10879	4573	15452
wielkopolskie	10257	4560	14817
dolnośląskie	10454	4192	14646
pomorskie	7342	2455	9797
łódzkie	6661	2675	9336
lubelskie	6846	2248	9094
kujawsko-pomorskie	4798	1968	6766
zachodniopomorskie	5040	1506	6546
warmińsko-mazurskie	4220	1630	5850
podkarpackie	3666	1812	5478
świętokrzyskie	3864	1117	4981
podlaskie	2878	1019	3897
opolskie	2770	823	3593
lubuskie	1340	477	1817

Źródło: „Szkoły wyższe i ich finanse w 2011 roku”, GUS 2011

² Liderem jest Uniwersytet Warszawski który w 2005 roku miał w swojej ofercie 114 kierunków studiów podyplomowych, w 2010 roku już 192. Coraz bogatsza oferta przyciąga też coraz więcej słuchaczy. W 2005 roku uczelnia ta miała ich prawie 5,5 tysiąca, w 2008 roku - 6,8 tys., a w 2010 r. - 7,2 tys.

ANALIZA OFERTY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH W GRUPIE WYŻSZYCH SZKÓŁ BANKOWYCH

Wyższe Szkoły Bankowe są już obecne w 14 miastach Polski i oferują łącznie ponad 240 innowacyjnych i specjalistycznych kierunków. W 2010 roku Grupa Wyższych Szkół Bankowych pozyskała 30 milionów złotych na dofinansowanie studiów podyplomowych. W sumie od początku okresu przyznawania funduszy strukturalnych (lata 2007-2013) Wyższe Szkoły Bankowe otrzymały już ponad 60 milionów złotych na prowadzenie studiów podyplomowych. Średni koszt płatnego kierunku to 3,5-4,5 tys. za dwa semestry. Poniżej przedstawiono interesujące elementy oferty studiów podyplomowych w poszczególnych uczelniach z Grupy, na które warto zwrócić uwagę przy tworzeniu oferty WSiIZ.

1. Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku z wydziałem zamiejscowym w Słupsku oraz Olsztynie

- **certyfikaty zagranicznej uczelni Franklin University** - Franklin University to uczelnia amerykańska, w ramach wybranych kierunków studiów podyplomowych oferowane są przedmioty prowadzone według materiałów dydaktycznych i metodologii amerykańskiej tej uczelni, a ich zaliczenie daje możliwość uzyskania prestiżowego certyfikatu wystawianego przez amerykańskiego partnera. Każdy certyfikat jest imienny, posiada numer seryjny i jest wpisany w rejestr certyfikatów dostępny na stronie internetowej Franklin University. Koszt wystawienia certyfikatu przez amerykańską uczelnię wynosi 250 zł. Kierunki z certyfikatami Franklin University: Akademia Profesjonalnej Sprzedaży, Marketing Nowoczesny, Menedżer Hotelarstwa, Negocjacje i Mediacje w Biznesie, Psychologia, Biznesu, Zarządzanie Zasobami Ludzkimi
- **Extranet WSB** to wewnętrzny serwis internetowy stworzony, by uprościć przepływ informacji - po zalogowaniu się do serwisu słuchacz otrzymuje pełen pakiet informacji ułatwiających studiowanie, ma bieżący dostęp do materiałów dydaktycznych przygotowanych przez wykładowców: opracowań autorskich, konspektów, aktów prawnych oraz przykładów do samodzielnego rozwiązywania;
- **dodatkowe certyfikaty** - program każdego studium poza modułami obowiązkowymi obejmuje również moduły dodatkowe, np. na kierunku Akademia Trenera jest możliwość zrobienia certyfikatu z Radzenia sobie ze stresem a na Marketingu Nowoczesnym z Prowadzenia prezentacji biznesowych – na każdym kierunku jest stworzona oferta dodatkowych certyfikatów, wystawianych przez WSB w Gdańsku;
- Medal Europejski - w listopadzie 2010 r. studia podyplomowe Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku zostały uhonorowane **Medalem Europejskim**; komisja weryfikacyjna doceniła konkurencyjność, wszechstronność i dostępność studiów oraz ich praktyczne walory przydatne na rynku pracy;

2. Wyższa Szkoła Bankowa w Bydgoszczy z wydziałami zamiejscowymi w Grudziądzu, Toruniu oraz we Włocławku

- **Akademia Liderów Samorządowych** - są to bezpłatne studia podyplomowe dla sekretarzy i skarbników realizowane przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji wraz z partnerami w Warszawie (Uniwersytet Warszawski), Poznaniu (WSB w Poznaniu), Chorzowie (Wydział Zamiejscowy WSB Poznań) oraz w Toruniu (WSB w Toruniu),
- w partnerstwie z **firmą TÜV SÜD** Polska Sp. z o.o. WSB otrzymała dofinansowanie z Unii Europejskiej na realizację projektu pod nazwą „**Skuteczny menadżer w służbie zdrowia**”_i pod tą nazwą uruchomiono bezpłatne studia podyplomowe;
- **ponad 60 kierunków** studiów podyplomowych i niemal wszystkie uruchomione w roku akademickim 2012/2013,
- **program Firma** - WSB proponuje przedsiębiorcom współpracę w ramach programu Firma - system upustów cenowych, indywidualnie kształtowany pakiet korzyści dodatkowych, możliwość przygotowania studiów specjalnie dla danego kontrahenta, programy studiów budowane są w oparciu o wnikliwą analizę potrzeb zamawiającego, wykłady mogą odbywać się w budynku WSB lub siedzibie firmy, harmonogram studiów ustalany jest zgodnie z potrzebami słuchaczy,
- **certyfikaty zagranicznej uczelni Franklin University** – zasady jak w punkcie 1.

3. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu z wydziałem zamiejscowym Chorzowie, Szczecinie i Łodzi

- w tym roku akademickim WSB zaproponowała słuchaczom **studia podyplomowe z zajęciami zorganizowanymi w czwartkowe popołudnia**, zjazdy zaplanowano na 3-4 w miesiącu, w g. 16:00 - 21:00, studia podyplomowe popołudniowe mają taką samą cenę jak studia weekendowe
- **certyfikaty zagranicznej uczelni Franklin University** - zasady jak w punkcie 1.

4. Wyższa Szkoła Bankowa w Gdyni

- **współpraca ze środowiskiem biznesu:** Uczelnia zrealizowała m.in. projekty: 1. „Inwestycja w umiejętności menedżerów – skuteczne zarządzanie a rozwój przedsiębiorstwa”. Projekt realizowany na potrzeby firm Radmor SA oraz Polpharma SA. 2. „Od kwalifikacji pracownika do konkurencyjności przedsiębiorstwa – doskonalenie umiejętności kadr”. Projekt realizowany na potrzeby firmy Prokom Software SA. Projekt ten w konkursie ogłoszonym przez Ministra Rozwoju Regionalnego uzyskał tytuł „Najlepsza inwestycja w człowieka 2007”. 3. „Akademia Łączpolu – łączymy się w wiedzy”. Projekt realizowany na potrzeby firmy Łączpol.
- **program Firma** – zasady jak w punkcie 2.
- mała liczebność grup

AKADEMIA LEONA KOŹMIŃSKIEGO

- ALK zatrudnia **znane twarze** do prowadzenia zajęć na studiach podyplomowych, np.:
  - Kierunek Profesjonalna komunikacja w życiu publicznym – wśród wykładowców: Igor Janke (dziennikarz, publicysta, komentator polityczny, redaktor „Rzeczpospolitej”, założyciel platformy blogowej Salon24.pl), Michał Kobosko (dziennikarz, publicysta, obecnie redaktor naczelny tygodnika Wprost, który objął patronat nad studiami. Wcześniej m.in. redaktor naczelny Forbesa, Newsweeka, Dziennika Polska - Europa – Świat, później Dziennika Gazety Prawnej. Od 2000 roku zasiada w jury konkursu Grand Press);
  - Kierunek Prawo podatkowe - zajęcia prowadzone przez wybitnych prelegentów, doradców podatkowych z najdynamiczniej rozwijającej się firmy doradztwa podatkowego MDDP Michalik Dłuska Dziedzic i Partnerzy oraz czołowych wykładowców z zakresu prawa podatkowego
  - kierunek Marketing internetowy – patronem kierunku jest „Puls Bizneu”,
- na Akademii Leona Koźmińskiego studia podyplomowe **współtworzone oraz współrealizowane są przez znane firmy, instytucje, stowarzyszenia**, m.in.: Ernst & Young Academy of Business, VIA MODA , Polski Komitet Olimpijski, Instytut Rozwoju Biznesu, Akademia biznesu MDDP, GM Solutions , Polska Rada Centrów Handlowych, Gdańska Fundacja Kształcenia Menadżerów, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Centrum Obsługi Zamówień Publicznych, Polski Związek Firm Developerskich, Syntea, Polskie Stowarzyszenie Przedstawicieli Medycznych
- ALK pozyskuje słuchaczy studiów podyplomowych wśród swoich absolwentów m.in. dzięki działającemu na uczelni systemowi budowania sieci kontaktów za pomocą **networkingu**; działa Biuro Współpracy z Absolwentami; prowadzone są grupy dyskusyjne na portalach społecznościowych: GoldenLine, LinkedIn i Facebook; absolwenci spotykają się w ramach cyklu „Między nami absolwentami”; co roku rozdawane są Orły sukcesu Koźmińskiego, konkurs ma na celu wyróżnienie absolwentów, którzy odnieśli spektakularny sukces zawodowy i których ścieżka kariery może służyć za wzór studentom i absolwentom uczelni.

Olga Kurek

Samodzielny Zakład Badań nad Szkolnictwem Wyższym WSiIZ